

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ЗДТГ-ЫН 2023 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН,
ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: ДАА-2024/53/НА-СТА-ТШЗ

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу.

Дарга, тэргүүлэх аудитор Ш.Мөнхбаяр

Утас: 70373089 Цахим хаяг: munkhbayarsh@audit.gov.mn

Аудитын менежер У.Батсүрэн

Утас: 70373089 Цахим хаяг: batsurenu@audit.gov.mn

Ахлах аудитор С.Батцэцэг

Утас: 70373089 Цахим хаяг: battsetsegs@audit.gov.mn

Ахлах аудитор С.Санжаажав

Утас: 70373089 Цахим хаяг: sanjaajavs@audit.gov.mn

Дархан-Уул аймаг

2024 он

АГУУЛГА

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	14
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	14
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	14
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	14
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд...	15
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	16
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	19
4.1 Ерөнхий зүйл	19
4.2 Материаллаг байдал	19
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	19
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	19
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	19
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	20
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	20
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	21
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	24

Товчилсон үгийн жагсаалт

ААНОАТ	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ГХБХБГ	Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ЗХЖШ	Зэвсэгт хүчний жанжин штаб
ОНТХО	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани

**ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Бурхантын гудамж-1, 14 дүгээр баг, Дархан сум,
Дархан-Уул аймаг, 45059,
Утас: 7037-3089, Факс: (976) 7037-3089
Цахим шуудан: darkhanuul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2024.02.23 № 68

танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дархан-Уул аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дархан-Уул аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Монгол Улсын Шадар сайдын 2021 онд баталсан аймаг, нийслэлд гамшгаас хамгаалах иж бүрэн болон команд штабын сургууль зохион байгуулах төлөвлөгөө, Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний дагуу Дархан-Уул аймагт гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургуулийг 2023 оны 6 дугаар сарын 14-ний өдрөөс 18-ны өдрийн хооронд Дархан-Уул аймгийн Онцгой байдлын газартай хамтран зохион байгуулсан байна. Мөн ЗХЖШ-ын 2023 оны 05 дугаар сарын 29-ны өдрийн А/240 дугаар тушаалаар “Оюутан-цэрэг” сургалтын цэргийн мэргэжлийн бэлтгэл шатны сургалтыг Зэвсэгт хүчний 330 дугаар ангитай хамтран зохион байгуулжээ.

Аудитын гол асуудал

Монгол Улсын Засгийн Газрын 2022 оны 488, 2023 оны 06 дугаар сарын 21-ний өдрийн 241 дүгээр тогтоолоор төрийн албан хаагчдын цалин хөлсийг шинэчлэн тогтоожээ. Мөн Засгийн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 52 дугаар тэмдэглэлээр цалингийн сангийн хэмнэлтээс ажилтныг ажлын үр дүнг нь харгалзан үзэж нэг сарын үндсэн цалингийн 100 хүртэл хувиар тооцож урамшуулахаар шийдвэрлэсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Төсвийн шууд захирагч бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Дархан-Уул аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 54 зорилтын хүрээнд 260 арга хэмжээ төлөвлөж, хэрэгжилт 94.4 хувиар дүгнэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

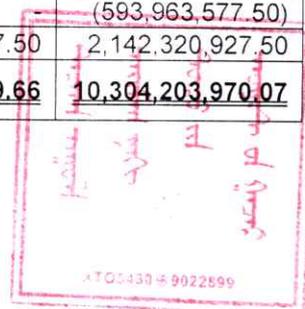
Ш.МӨНХБАЯР

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

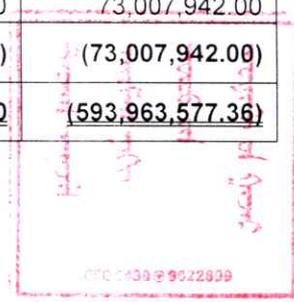
Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,014,324,005.50</u>	<u>803,052,243.00</u>
33	АВЛАГА	656,561,657.50	509,806,227.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	1,441,350.00	-
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	655,120,307.50	509,806,227.00
34	УРЬДЧИЛГАА	8,208,000.00	8,208,000.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал	8,208,000.00	8,208,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	247,279,348.00	204,838,016.00
354	Хангамжийн материал	59,316,348.00	56,475,016.00
35420	Аж ахуйн материал	59,316,348.00	46,025,016.00
35470	Бусад хангамжийн материал	-	10,450,000.00
35600	Мал амьтад	187,963,000.00	148,363,000.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	102,275,000.00	80,200,000.00
36300	Тэжээлийн нөөц	97,875,000.00	80,200,000.00
36400	Шатахууны нөөц	4,400,000.00	-
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>9,885,618,414.16</u>	<u>9,501,151,727.07</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	<u>9,885,618,414.16</u>	<u>9,501,151,727.07</u>
392	Биет хөрөнгө	<u>5,984,034,101.04</u>	<u>5,610,296,127.11</u>
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	4,440,445,835.00	4,440,445,835.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(479,112,094.20)	(616,512,651.36)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	1,577,118,272.73	1,577,118,272.73
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(504,083,291.84)	(654,166,452.56)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	585,822,198.80	610,112,198.80
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(282,185,947.00)	(360,010,999.06)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	408,086,958.52	440,537,508.52
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(342,286,703.75)	(362,722,120.48)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	695,384,582.00	711,484,582.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(115,155,709.22)	(175,990,046.48)
393	Биет бус хөрөнгө	<u>3,901,584,313.12</u>	<u>3,890,855,599.96</u>
39301	Програм хангамж	62,776,750.00	62,776,750.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(10,836,036.88)	(21,564,750.04)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	3,849,643,600.00	3,849,643,600.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>10,899,942,419.66</u>	<u>10,304,203,970.07</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>1,774,872.23</u>	-
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>1,774,872.23</u>	-
413	Өглөг	1,774,872.23	-
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	1,774,872.23	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>10,898,167,547.43</u>	<u>10,304,203,970.07</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	<u>10,898,167,547.43</u>	<u>10,304,203,970.07</u>
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	3,807,563,210.10	3,807,563,210.10
51101	Өмч: - төрийн	3,807,563,210.10	3,807,563,210.10
512	Хуримтлагдсан үр дүн	<u>4,948,283,409.83</u>	<u>4,362,672,103.97</u>
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	4,948,283,409.83	4,948,283,409.83
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(593,963,577.50)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,142,320,927.50	2,142,320,927.50
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>10,899,942,419.66</u>	<u>10,304,203,970.07</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	7,972,819,645.64	4,910,572,364.32
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	3,231,610,497.64	174,791,705.32
120	Нийтлэг татварын бус орлого	3,231,610,497.64	174,791,705.32
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	3,231,610,497.64	174,791,705.32
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	102,357,372.27	54,091,705.32
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	3,129,253,125.37	120,700,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4,741,209,148.00	4,735,780,659.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	830,925,348.00	143,498,759.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	830,767,348.00	98,248,359.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	158,000.00	45,250,400.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	3,910,283,800.00	4,592,281,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	3,910,283,800.00	4,592,281,900.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	4,701,424,064.14	5,431,527,999.68
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,286,075,423.14	5,249,654,140.68
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,741,701,768.69	5,082,227,078.01
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,082,931,105.48	1,696,367,919.72
210101	Үндсэн цалин	689,289,679.48	1,572,445,650.72
210102	Нэмэгдэл	233,211,118.00	90,886,669.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	84,850,000.00	27,869,000.00
210104	Урамшуулал	75,580,308.00	5,166,600.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	129,837,442.84	380,281,112.60
210201	Тэтгэврийн даатгал	88,152,421.67	368,328,892.34
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,334,915.83	2,967,981.81
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,220,892.60	2,365,585.45
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,999,475.87	552,590.38
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,129,736.87	6,066,062.62
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	121,811,925.23	170,447,536.58
210301	Гэрэл, цахилгаан	40,906,270.23	56,654,774.25
210302	Түлш, халаалт	40,949,858.00	46,585,872.35
210303	Цэвэр, бохир ус	8,086,496.00	8,886,889.98
210304	Байрны түрээс	31,869,301.00	58,320,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	99,143,771.00	113,878,439.02
210401	Бичиг хэрэг	14,128,000.00	20,000,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	61,473,080.00	65,000,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	12,541,271.00	17,942,219.02
210404	Ном, хэвлэл	170,600.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,102,350.00	2,864,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,728,470.00	8,071,820.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	392,671,663.00	34,948,350.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,425,000.00	-
210604	Урсгал засвар	390,246,663.00	34,948,350.00

2107	Томилолт, зочны зардал	43,123,200.00	59,827,900.00
210702	Дотоод албан томилолт	43,123,200.00	59,827,900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	80,232,680.00	198,395,363.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	51,474,874.00	190,465,229.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	6,800,000.00	5,287,020.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,135,306.00	261,114.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	165,000.00	132,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,157,500.00	2,250,000.00
210807	Газрын төлбөр	18,500,000.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,791,949,981.14	2,428,080,457.09
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,478,302,642.00	1,966,606,520.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,000,000.00	4,166,700.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	312,647,339.14	457,307,237.09
212	ТАТААС	7,000,000.00	19,914,000.00
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	7,000,000.00	19,914,000.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	7,000,000.00	19,914,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	537,373,654.45	147,513,062.67
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	66,985,651.00	52,358,993.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	14,402,602.00	6,306,400.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	30,213,600.00	22,506,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	22,369,449.00	23,546,193.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	470,388,003.45	95,154,069.67
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	470,388,003.45	95,154,069.67
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	415,348,641.00	181,873,859.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	415,348,641.00	181,873,859.00
223001	Бусад хөрөнгө	415,348,641.00	181,873,859.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	3,271,395,581.50	(520,955,635.36)
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	99,066,897.90	73,007,942.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	99,066,897.90	73,007,942.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(99,066,897.90)	(73,007,942.00)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	3,172,328,683.60	(593,963,577.36)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	5,130,684,860.27	5,446,434,021.82
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	102,357,372.27	55,533,055.32
120	Нийтлэг татварын бус орлого	102,357,372.27	55,533,055.32
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	102,357,372.27	54,091,705.32
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	102,357,372.27	54,091,705.32
120009	Бусад орлого	-	1,441,350.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	5,028,327,488.00	5,390,900,966.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,118,043,688.00	798,619,066.50
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,117,885,688.00	98,248,359.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	158,000.00	700,370,707.50
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	3,910,283,800.00	4,592,281,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	3,910,283,800.00	4,592,281,900.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	4,637,976,219.27	5,211,719,612.82
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,637,976,219.27	5,211,719,612.82
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,438,482,257.32	4,534,486,323.15
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,082,931,105.48	1,858,083,646.32
210101	Үндсэн цалин	693,467,414.72	1,006,496,982.81
210102	Нэмэгдэл	229,949,875.86	529,848,484.86
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	84,406,682.90	108,411,288.31
210104	Урамшуулал	75,107,132.00	213,326,890.34
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	129,837,442.84	218,565,386.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	88,207,362.11	150,870,891.84
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,321,180.72	16,942,724.70
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,209,904.51	13,431,019.71
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,996,728.85	3,165,486.72
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,102,266.65	34,155,263.03
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	120,037,053.00	172,222,408.81
210301	Гэрэл, цахилгаан	39,131,398.00	58,429,646.48
210302	Түлш, халаалт	40,949,858.00	46,585,872.35
210303	Цэвэр, бохир ус	8,086,496.00	8,886,889.98
210304	Байрны түрээс	31,869,301.00	58,320,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	99,143,771.00	111,695,519.02
210401	Бичиг хэрэг	14,128,000.00	20,000,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	61,473,080.00	65,000,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	12,541,271.00	14,831,119.02
210404	Ном, хэвлэл	170,600.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,102,350.00	2,864,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,728,470.00	9,000,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	403,874,363.00	55,195,300.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,769,700.00	20,246,950.00
210604	Урсгал засвар	400,104,663.00	34,948,350.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	43,123,200.00	59,827,900.00
210702	Дотоод албан томиллолт	43,123,200.00	59,827,900.00

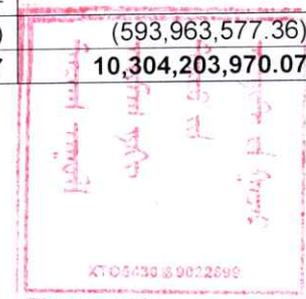

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	80,232,680.00	199,918,963.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	51,474,874.00	191,988,829.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	6,800,000.00	5,287,020.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,135,306.00	261,114.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	165,000.00	132,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,157,500.00	2,250,000.00
210807	Газрын төлбөр	18,500,000.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,479,302,642.00	1,858,977,200.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,478,302,642.00	1,854,810,500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,000,000.00	4,166,700.00
212	ТАТААС	7,000,000.00	19,914,000.00
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	7,000,000.00	19,914,000.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	7,000,000.00	19,914,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,192,493,961.95	657,319,289.67
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	66,985,651.00	52,358,993.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	14,402,602.00	6,306,400.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	30,213,600.00	22,506,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	22,369,449.00	23,546,193.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,125,508,310.95	604,960,296.67
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,125,508,310.95	604,960,296.67
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	492,708,641.00	234,714,409.00
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	-	-
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	492,708,641.00	234,714,409.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	492,708,641.00	234,714,409.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	492,708,641.00	234,714,409.00
223001	Бусад хөрөнгө	415,348,641.00	181,873,859.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	77,360,000.00	52,840,550.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(492,708,641.00)	(234,714,409.00)
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	=	=
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2022 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	3,807,563,210.10	2,142,320,927.50	1,775,954,726.23	7,725,838,863.83
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,807,563,210.10	2,142,320,927.50	1,775,954,726.23	7,725,838,863.83
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	3,172,328,683.60	3,172,328,683.60
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,807,563,210.10	2,142,320,927.50	4,948,283,409.83	10,898,167,547.43
D01	2023 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	3,807,563,210.10	2,142,320,927.50	4,948,283,409.83	10,898,167,547.43
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,807,563,210.10	2,142,320,927.50	4,948,283,409.83	10,898,167,547.43
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(593,963,577.36)	(593,963,577.36)
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,807,563,210.10	2,142,320,927.50	4,354,319,832.47	10,304,203,970.07

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Үзүүлэлт	Тайлант оны		Зөрүү	Хувь
	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	5,171,285,400.00	4,561,013,157.15	(610,272,242.85)	88.2
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	5,171,285,400.00	4,561,013,157.15	(610,272,242.85)	88.2
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	5,098,558,600.00	4,488,740,164.15	(609,818,435.85)	88.0
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,885,389,000.00	1,837,538,397.32	(47,850,602.68)	97.5
Үндсэн цалин	1,068,272,400.00	992,829,969.21	(75,442,430.79)	92.9
Нэмэгдэл	585,360,400.00	526,674,844.03	(58,685,555.97)	90.0
Унаа хоолны хөнгөлөлт	105,064,800.00	105,003,288.74	(61,511.26)	99.9
Урамшуулал	126,691,400.00	213,030,295.34	86,338,895.34	168.1
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	236,461,200.00	216,004,276.00	(20,456,924.00)	91.3
Тэтгэврийн даатгал	160,793,800.00	149,129,337.02	(11,664,462.98)	92.7
Тэтгэмжийн даатгал	18,916,700.00	16,737,835.90	(2,178,864.10)	88.5
ҮОМШӨ-ний даатгал	15,133,700.00	13,267,108.75	(1,866,591.25)	87.7
Ажилгүйдлийн даатгал	3,783,000.00	3,124,508.88	(658,491.12)	82.6
Эрүүл мэндийн даатгал	37,834,000.00	33,745,485.45	(4,088,514.55)	89.2
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	173,269,200.00	172,222,408.81	(1,046,791.19)	99.4
Гэрэл, цахилгаан	60,518,000.00	58,429,646.48	(2,088,353.52)	96.5
Түлш, халаалт	43,931,200.00	46,585,872.35	2,654,672.35	106.0
Цэвэр, бохир ус	10,500,000.00	8,886,889.98	(1,613,110.02)	84.6
Байрны түрээс	58,320,000.00	58,320,000.00	-	100.0
Хангамж, бараа материалын зардал	112,000,000.00	111,695,519.02	(304,480.98)	99.7
Бичиг хэрэг	20,000,000.00	20,000,000.00	-	100.0
Тээвэр, шатахуун	65,000,000.00	65,000,000.00	-	100.0
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	15,000,000.00	14,831,119.02	(168,880.98)	98.9
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,000,000.00	2,864,400.00	(135,600.00)	95.5
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,000,000.00	9,000,000.00	-	100.0
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	81,184,000.00	81,132,350.00	(51,650.00)	99.9
Багаж, техник, хэрэгсэл	46,184,000.00	46,184,000.00	-	100.0
Урсгал засвар	35,000,000.00	34,948,350.00	(51,650.00)	99.9
Томилолт, зочны зардал	60,000,000.00	59,827,900.00	(172,100.00)	99.7
Дотоод албан томилолт	60,000,000.00	59,827,900.00	(172,100.00)	99.7
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	192,753,200.00	170,481,413.00	(22,271,787.00)	88.4
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	164,545,900.00	162,551,279.00	(1,994,621.00)	98.8
Даатгалын үйлчилгээ	5,376,300.00	5,287,020.00	(89,280.00)	98.3
Тээврийн хэрэгслийн татвар	350,000.00	261,114.00	(88,886.00)	74.6
Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	231,000.00	132,000.00	(99,000.00)	57.1
Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,250,000.00	2,250,000.00	-	100.0

Handwritten signatures and a red official stamp are present in the bottom right corner of the page.

Газрын төлбөр	20,000,000.00	-	(20,000,000.00)	-
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,357,502,000.00	1,839,837,900.00	(517,664,100.00)	78.0
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,353,335,300.00	1,835,671,200.00	(517,664,100.00)	78.0
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,166,700.00	4,166,700.00	-	100.0
ТАТААС	19,914,000.00	19,914,000.00	-	100.0
Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	19,914,000.00	19,914,000.00	-	100.0
Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	19,914,000.00	19,914,000.00	-	100.0
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	52,812,800.00	52,358,993.00	(453,807.00)	99.1
Бусад урсгал шилжүүлэг	52,812,800.00	52,358,993.00	(453,807.00)	99.1
Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	6,306,400.00	6,306,400.00	-
Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	22,506,400.00	22,506,400.00	-	100.0
Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	30,306,400.00	23,546,193.00	(6,760,207.00)	77.7
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	5,171,285,400.00	4,561,013,157.15	(610,272,242.85)	88.2
ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	5,096,285,400.00	4,505,480,101.83	(590,805,298.17)	88.4
Орон нутгийн төсвөөс	5,096,285,400.00	4,505,480,101.83	(590,805,298.17)	88.4
ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	75,000,000.00	55,533,055.32	(19,466,994.68)	72.1
Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	75,000,000.00	54,091,705.32	(20,908,294.68)	72.1
Бусад орлого	-	1,441,350.00	1,441,350.00	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-	-	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-	-	-

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	798,619,066.50
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	616,745,207.50
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	98,586,709.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	20,545,249.00
210101	Үндсэн цалин	13,667,013.60
210102	Нэмэгдэл	3,173,640.83
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,407,999.57
210104	Урамшуулал	296,595.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	2,561,110.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	1,741,554.82
210202	Тэтгэмжийн даатгал	204,888.80
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	163,910.96
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	40,977.84
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	409,777.58
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	34,477,550.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	34,477,550.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,002,800.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,002,800.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	518,158,498.50
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	518,158,498.50
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	181,873,859.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	181,873,859.00
223001	Бусад хөрөнгө	181,873,859.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	798,619,066.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	798,619,066.50
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	98,248,359.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	700,370,707.50
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Дархан-Уул аймгийн ЗДТГ нь Монгол Улсын хууль тогтоомж, Засгийн газрын шийдвэрийг хэрэгжүүлэх болон аймгийн Засаг дарга, иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын бодлого шийдвэрийг боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд чиглэгдсэн Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн эдийн засаг, нийгэм төрийн захиргааны байгууллагын стратегийн төлөвлөлт, бодлогын удирдамжаар хангах, хөтөлбөр төсөл боловсруулах, тэдгээрийн хэрэгжилтэд хяналт шинжилгээ үнэлгээ хийх, холбогдох арга хэмжээг зохицуулах үйл ажиллагааг эрхэлж, аймгийн Засаг дарга бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэхэд Тамгын газрын үйл ажиллагааг мэргэшлийн үндсэн дээр удирдан зохион байгуулж, бодлогын зөвлөгөө, бүх талын дэмжлэгээр шуурхай хангах чиг үүрэг бүхий аймгийн ТЕЗ-ын харьяа байгууллага юм.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тус байгууллага нь Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон Засгийн газрын тогтоол, Сангийн сайдын 2021 оны 102 дугаар тушаал “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, тайлагнах журам”, Сангийн сайдын 2021 оны 103 дугаар тушаал “Үнэлгээний хорооны зохион байгуулалт, үйл ажиллагаа, урамшууллыг зохицуулах, үнэлгээний хорооны бүрэлдэхүүнд орох иргэний мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх журам”, Сангийн сайдын 2021 оны 174 дүгээр тушаал “Журам, тендерийн жишиг баримт бичиг шинэчлэн батлах тухай /олон нийтийн оролцоотой худалдан авах ажиллагааны журам” зэргийг үйл ажиллагаандаа мөрдөж байна.

Тайлант хугацаанд Төрийн албаны тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Сангийн сайдын 2021 оны 102, 103 дугаар тушаалаар баталсан журмыг хүчингүй болгож шинэчилсэн зэрэг үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт орсон байна.

Төсвийн шууд захирагч зарлагын гүйлгээнд гарын үсэг зурснаар дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж байгаа бол аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс холбогдох санхүүгийн баримт материал, гэрээ, гүйцэтгэлийн баримт бичгийг хянаж, зарлагын гүйлгээг хийж байна. Төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг үр нөлөөтэй гэж тодорхойлон, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэх шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Дархан-Уул аймгийн ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Байгууллагын мөрдөж буй Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь байгууллагын онцлог, санхүүгийн программтай нийцсэн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Дархан-Уул аймгийн ЗДТГ 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт нэмэлт өөрчлөлт ороогүй.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 595,738.4 мянган төгрөгөөр буюу 5.5 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	656,561.7	509,806.2	(146,755.5)
Урьдчилгаа	8,208.0	8,208.0	-
Бараа материал	247,279.3	204,838.0	(42,441.3)
Нөөцийн бараа	102,275.0	80,200.0	(22,075.0)
Үндсэн хөрөнгө	9,885,618.4	9,501,151.7	(384,466.7)
Нийт хөрөнгө	10,899,942.4	10,304,203.9	(595,738.4)
Өр төлбөр	1,774.9	-	(1,774.9)
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	10,898,167.5	10,304,203.9	(593,963.6)
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	10,899,942.4	10,304,203.9	(595,738.4)

Авлага дансны үлдэгдэл 146,755.5 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Энэ нь өмнөх оны нэмэлт санхүүжилтийн дансны зарцуулагдаагүй үлдэгдэл 655,120.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлж авлага үүсгэсэн байсныг тайлант онд авч, мөн нэмэлт санхүүжилтийн дансанд улсын болон орон нутгийн төсөв, бусад эх үүсвэрээс 143,498.7 мянган төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авч 280,110.6 мянган төгрөг зарцуулж, өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийн дагуу ажилчидтай холбоотой үүссэн 1,441.4 мянган төгрөгийн авлагыг барагдуулсан нь бууралтад нөлөөлжээ.

Өмнөх онд аймгийн ЗДТГ-ын 2 давхрын коридорт захиалгаар хивс хийлгэхээр 8,208.0 мянган төгрөгийг “Натурал Текстайл Групп” ХХК шилжүүлж, урьдчилж гарсан зардлаар тайлагнасан боловч тайлант онд уг ажил хийгдээгүй байна.

Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 370,788.3 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авч, бусад эх үүсвэрээс 100,700.0 мянган төгрөгийн нөөцийн бараа, барилгын засварын материал зэргийг үнэ төлбөргүй хүлээн авч, 482,996.6 мянган төгрөгийн бараа материал зарцуулж, 39,600.0 мянган төгрөгийн мал амьтад, 13,407.9 мянган төгрөгийн аж ахуйн бараа материалыг данснаас хассан нь бууралтад нөлөөлжээ.

Үндсэн хөрөнгө 384,466.7 мянган төгрөгөөр буурахад хуримтлагдсан элэгдлийн өсөлт голлон нөлөөлжээ. Тодруулбал тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 52,840.6 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, тавилга, эд хогшил худалдан авч, ОНТХО-аар 20,000.0 мянган төгрөгийн тавилга, эд хогшил үнэ төлбөргүй хүлээн авч орлогоор бүртгэж, 457,307.2 мянган төгрөгийн элэгдэл тооцож, зардлаар хүлээн зөвшөөрсөн байна.

Өмнөх онд үүссэн 1,774.9 мянган төгрөгийн цахилгааны өр төлбөрийг барагдуулснаар тайлант онд бусдад төлөх өр төлбөргүй гарсан байна.

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 10,304,203.9 мянган төгрөг болж 593,963.6 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 3,934,476.7 мянга, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 75,000.0 мянга, нийт 4,009,476.7 мянган төгрөгийг бүрдүүлэхээр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлжээ. Төсвийн төслийн саналыг 1,726,760.5 мянган төгрөгөөр нэмж, 5,736,237.2 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Тодруулбал өмнөх оны гүйцэтгэлд үндэслэн төрийн албан хаагчийн цалин болон бусад хууль эрхийн актад үндэслэн цалингийн зардлыг 254,942.6 мянга, ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийг 31,867.5 мянга, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 10,965.7 мянга, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний хөлс, төлбөр хураамжийн зардлыг 30,374.0 мянга, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 1,978,403.0 мянга, хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас санхүүжилтийг 12,914.0 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдүүлж, хангамж, бараа материалын зардлыг 31,000.0 мянга, эд хогшил, урсгал засварын зардлыг 516,889.3 мянга, томилолт, зочны зардлыг 14,600.0 мянга, бусад урсгал шилжүүлгийг 30,217.0 мянган төгрөгөөр тус тус бууруулжээ.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд батлагдсан төсвийг 564,951.8 мянган төгрөгөөр бууруулж тодотгосон байна. Ингэхдээ Засгийн газрын тогтоолоор төрийн албан хаагчдын цалин нэмэгдсэнтэй холбоотой цалингийн зардлыг 475,771.5 мянга, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлийн зардлыг 60,259.9 мянга, байр ашиглалтын тогтмол зардлын тариф өссөнтэй холбоотойгоор уг зардлыг 25,439.7 мянга, хангамж бараа материалын зардлыг 42,664.7 мянга, эд хогшил, урсгал засварын зардлыг 74,517.3 мянга, томилолт зочны зардлыг 30,000.0 мянга, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамжийг 74,384.3 мянга, бусад урсгал шилжүүлгийг 17,306.4 мянган төгрөгөөр тус тус нэмж, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 1,365,295.6 мянган төгрөгөөр бууруулсан байна.

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 12 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 5,096,285.4 мянган төгрөг буюу 98.6 хувийг орон нутгийн төсвөөс, 75,000.0 мянган төгрөг буюу 1.4 хувийг туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 4,592,281.9 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг авч, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 55,533.1 мянган төгрөгийн орлого олжээ. Төсвийн зарлагын гүйцэтгэл 4,479,905.7 мянган төгрөг буюу 86.6 хувьтай бөгөөд зарцуулаагүй үлдсэн 86,801.8 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна. Үүнд цалингийн зардал 47,850.6 мянга, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлийн 20,456.9 мянга, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамжийн 18,725.8 мянга, бараа үйлчилгээний бусад

зардал 602,317.5 мянган төгрөг тус тус зарцуулагдаагүй үлдэж, туслах үйл ажиллагааны орлого 20,908.3 мянган төгрөгөөр дутуу биелсэн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

		/мянган төгрөгөөр/			
д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
А	"70106"-Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	5,171,285.40	4,561,013.14	(610,272.26)	86.6
1	80101"-Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	2,142,460.40	2,095,719.77	(46,740.63)	97.8
2	80103"-Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээ	613,116.90	567,665.52	(45,451.38)	92.6
3	80205"-Мэдээлэл, сурталчилгааны зардал	20,000.00	20,000.00	-	100.0
4	"80219" - Харуул, хамгаалалтын зардал	6,546.00	6,546.00	-	100.0
5	" 80508"- ТББ-д төсвөөс олгох дэмжлэг	19,914.00	19,914.00	-	100.0
6	"80802"- Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	52,812.80	52,358.99	(453.81)	99.1
7	"81102"- Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	1,246,435.30	728,808.86	(517,626.44)	58.5
8	"81507"-Мал тооллого	2,000.00	2,000.00	-	100.0
9	"81518"- Мөрийн хөтөлбөрт тусгагдсан зарим арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	985,000.00	985,000.00	-	100.0
10	"81549"-Ахмадын сан	18,000.00	18,000.00	-	100.0
11	"82309"-Дотоодын цэргийн хамгаалалт	15,000.00	15,000.0	-	100.0
12	"82801"- Улсын их баяр наадам	50,000.00	50,000.00	-	100.0

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 2022 оны нэмэлт санхүүжилтийн зарцуулагдаагүй үлдэгдэл 655,120.3 мянга, Архивын ерөнхий газраас архивын ажилтны цалингийн санхүүжилт 23,106.3 мянга, Төрийн албаны зөвлөлөөс шалгалт зохион байгуулах зардал 5,432.0 мянга, Сангийн яамнаас сургууль, цэцэрлэгийн өвөлжилтийн бэлтгэл хангах, тоглоом худалдан авах 60,350.0 мянга, Удирдлагын академиас сургалтын зардал 9,360.0 мянга, өвсний үнийн орлого 36,890.4 мянга, оюутан цэргийн төлбөр 7,650.0 мянга, бусад эх үүсвэрээс 710.0 мянга, нийт 798,619.1 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, 280,460.5 мянган төгрөг зарцуулж, зарцуулагдаагүй үлдсэн 509,806.2 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлж авлагаар тусгасан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тайлант онд хэрэгжүүлсэн төсөл хөтөлбөр байхгүй.

Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл:

Тайлант онд бичиг хэргийн материал худалдан авах 10,000.0 мянга, багаж, техник хэрэгсэл худалдан авах 6,666.7 мянга, мэдээлэл технологийн үйлчилгээ 20,000.0 мянга, тээврийн хэрэгслийн даатгалын үйлчилгээ 6,000.0 мянга, шатахуун тосолгооны материал худалдан авах 40,000.0 мянга, шуудан, холбоо, интернэтийн үйлчилгээ 10,335.3 мянга, нийт 93,002.0 мянган төгрөгийн худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулахаар төлөвлөгөөндөө тусгажээ. Төлөвлөгөөний дагуу харьцуулалтын аргаар 1, шууд худалдан авалтаар 5-ыг зохион байгуулсан байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Дархан-Уул аймгийн ЗДТГ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор С.Санжаажав гүйцэтгэж, хяналтыг ахлах аудитор С.Батцэцэг, аудитын менежер У.Батсүрэн, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ш.Мөнхбаяр нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Дархан-Уул аймгийн ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 01 дүгээр сарын 31-ны өдрийн 2-10/120 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2023 оны батлагдсан төсвийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2023 оны батлагдсан төсвийн 5,171,285.4 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 51,712.8 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Тайлант хугацаанд төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж ажилласан байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй бөгөөд мэдээллийг бүрэн байршуулсан байв.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудит хийгдээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар нийт 961,188.2 мянган төгрөгийн зөрчил илрүүлж, 957,226.6 мянган төгрөгийн 3 зөвлөмж, 3,961.6 мянган төгрөгийн 3 төлбөрийн акт өгснийг бүрэн хэрэгжүүлж ажилласан байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	3	957,226.6	3	957,226.6	100
Төлбөрийн акт	3	3,961.6	3	3,961.6	100
Нийт дүн	6	961,188.2	6	961,188.2	100

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй болно.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 714,146.7 мянган төгрөгийн алдаа¹ илрүүлж аудитын явцад 3 алдааг залрууллаа. Үүнд:

1. Санхүүгийн тайланг 540,606.1 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй илэрхийлсэн нь УСНББОУС-1 “Санхүүгийн тайлангийн толилуулга” стандартын 53, үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдэлтэй тус тус нийцээгүй тул санхүүгийн тайлангийн эхний үлдэгдлийг залруулав.

2. Тайлант оны санхүүгийн үр дүнгийн тайланд үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 100,700.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг тайланд тусгаагүй байсныг тайланд залруулга хийлгэсэн.

3. Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 52,840.6 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, тавилга, эд хогшил худалдан авч, ОНТХО-аар 20,000.0 мянган төгрөгийн тавилга, эд хогшил үнэ төлбөргүй хүлээн авсныг бүртгэлд тусгаагүй байсныг бүртгэлд тусгуулж, тайланд залруулга хийлгэсэн.

Мөн аудитаар илэрсэн нийт 42,042.7 мянган төгрөгийн зөрчилд² 9,495.5 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, 32,547.2 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж, хөрөнгийн бүртгэлд тавих хяналтыг сайжруулах, тооллогыг тогтоосон хугацаанд зохион байгуулан, үлдэгдлийг баталгаажуулж ажиллах тухай 1 албан шаардлага хүргүүлээ.

5.1 Төлбөрийн акт

- Албан хаагчдын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний 2 дугаар улирлын үр дүнгийн урамшууллыг олгохдоо 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс шинэчлэгдсэн цалингаар тооцож 9,495,547.00 төгрөг илүү олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д “*батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах*” гэж заасантай нийцээгүй тул төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

- Хагас жил болон жилийн эцсээр эд хөрөнгийг тооллого хийхээр ажлын хэсэг томилсон тушаал гарсан боловч тооллогын тайлан гаргаж баталгаажуулаагүй байгаа нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 72 дугаар зүйлийн 72.4.1-д “*эд хөрөнгийн тооллогыг тогтоосон хугацаанд үнэн зөв, чанартай явуулж дуусгах*”, 72.4.4-д “*комиссын хурлаар үр дүнг хэлэлцэж, тооллогын бүртгэлийг баталгаажуулж, холбогдох акт, материалын хамт ерөнхий нягтлан бодогчид тусгай жагсаалтаар шилжүүлэн өгөх*”, 73 дугаар зүйлийн 73.2-д “*Байгууллагын нягтлан бодогч нь үндсэн хөрөнгө, бараа материал, үнэ бүхийн зүйлийн тооллогоор бэлэн байсан үлдэгдэл, гарсан зөрүүг тооллогын акт материал батлагдсанаас хойш 5 хоногийн дотор нягтлан бодох бүртгэлд тусгаж дансны үлдэгдлийг тулган шалгана*” гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй тул албан шаардлага хүргүүлэв.

5.3 Зөвлөмж³

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

¹ Мэдээллийг тусгаагүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/.

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

³ 20.5 Шалгаагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ.

1. Биет бус хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тус газрын үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй газрыг ГХБХБГ-аас авсан лавлагаатай тулган шалгахад 155,273.00 кв талбайтай 6 эзэмшлийн газрыг бүртгэлд тусгаагүй байна. Мөн нийтийн орон сууцны зориулалттай 21,440.0 мянган төгрөгийн үнэ бүхий 4,009.0 кв талбайтай 1 эзэмшлийн газрыг илүү бүртгэсэн байна. Энэ нь Газрын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.3-д заасан үүрэг, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4.2-д “*бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлагыг заавал бүртгэнэ*”, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1-д “*Төрийн өмчийн эд хөрөнгийг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлд заасан журмын дагуу үнэлж бүртгэнэ*” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Газрын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.3, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4.2, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1-д заасны дагуу дээрх 6 газрыг бүртгэлд тусгах, лавлагаагаар тус байгууллагад бүртгэлгүй 1 газрыг бүртгэлээс хасах саналыг холбогдох байгууллагад хүргүүлж шийдвэрлүүлэх.

2. Урьдчилгаа данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Хивс хийлгэхээр 8,208.0 мянган төгрөг урьдчилан шилжүүлсэн боловч гүйцэтгэл байхгүй, тус байгууллагатай тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дүгээр зүйлийн 20.2.6-д “*Эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах*” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дүгээр зүйлийн 20.2.6-д заасны дагуу харилцагч байгууллагатай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж байх

3. Цалингийн зардал данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Цалингийн зардлаас 3 алба хаагчид балансын урамшуулалд нийт 2,899.2 мянган төгрөг тооцож олгосон. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дүгээр зүйлийн 16.5.5-д “*Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах*”, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалаар баталсан “*Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар*”-тай тус тус нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Батлагдсан төсөв, зардлын эдийн засгийн ангиллыг мөрдөж ажиллах.

4. Санхүүгийн тайлан ирүүлэхтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тус байгууллага нь 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг хугацаа хоцроож буюу 2024 оны 01 дугаар сарын 31-ны өдрийн 2-10/120 тоот албан бичгээр 2024 оны 01 дугаар сарын 31-ний өдөр ирүүлсэн. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 8 дүгээр зүйлийн 8.9.1-д “*төсвийн шууд захирагч улирлын төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа улирлын эхний сарын 15-ны дотор гаргаж харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид, жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 25-ны дотор төрийн аудитын*

байгууллагад хүргүүлж, аудит хийсэн санхүүгийн тайланг 02 дугаар сарын 25-ны дотор харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлэх” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийн тухай хуульд заасан хугацаанд жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг ирүүлж байх

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5⁴-д заасан хугацаанд ирүүлж, биелэлтийг Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 08 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

⁴ Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		/мянган төгрөгөөр/			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Үүнээс		Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй	
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайланг 540,606.2 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй илэрхийлсэн	1	540,606.1			1	540,606.1	1	540,606.1		
Тайлант оны санхүүгийн үр дүнгийн тайланд үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 100,700,000.0 төгрөгийн бараа материалыг тайланд тусгаагүй байсан	1	100,700.0	1	100,700.0			1	100,700.0		
Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 52,840.6 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, тавилга, эд хогшил худалдан авч, ОНТХО-аар 20,000.0 мянган төгрөгийн тавилга, эд хогшил үнэ төлбөргүй хүлээн авсныг бүртгэлд тусгаагүй байна	1	72,840.6	1	72,840.6			1	72,840.6		
Дүн	3	714,146.7	2	173,540.6	1	540,606.1	3	714,146.7		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Үүнээс		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Зөвлөмж		Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн				
Шалгалтаар 4,009.0 мкв талбайтай 1 эзэмшлийн газрыг илүү, 155,273.0 мкв 6 газрыг бүртгэлд тусгаагүй байв	1	21,440.0					1	21,440.0				
Хивс хийлгэхээр урьдчилгаанд 8,208.0 мянган төгрөг шилжүүлсэн боловч гүйцэтгэл байхгүй. Тус байгууллагатай тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна	1	8,208.0					1	8,208.0				

Цалингийн зардлаас 3 алба хаагчид балансын урамшуулалд нийт 2,899.2 мянган төгрөг тооцож олгосон	1	2,899.2					1	2,899.2				
Хагас болон жилийн эцсээр эд хөрөнгийг тооллого хийхээр ажлын хэсэг томилсон тушаал гарсан боловч тооллогын тайлан гаргаж баталгаажуулаагүй байна	1	-				1	-					
Тус байгууллага нь 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг 2024 оны 01 дугаар сарын 31-ны өдрийн 2-10/120 тоот албан бичгээр 2024 оны 01 дугаар сарын 31-ны өдөр ирүүлсэн.	1	-					1	-				
Албан хаагчдын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний 2 дугаар улирлын үр дүнгийн урамшууллыг олгохдоо 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс шинэчлэгдсэн цалингаар тооцож 9,495,547.00 төгрөг илүү олгосон байна	1	9,495.5	1	9,495.5								
Дүн	6	42,042.7	1	9,495.5	1	-	4	32,547.2				